

Til Sundheds- og Omsorgsudvalget

31-03-2011

Bilag 3. Bidrag til Barselsfonden og strukturelle ubalancer vedr. SOSU-elever og grunduddannelser

Sagsnr.
2011-35553

Dokumentnr.
2011-221632

Notatet redegør for finansieringsudfordringerne på tre områder inden for Sundheds- og Omsorgsudvalgets budget 2012:

Sagsbehandler
Carsten Riis

- Barselsfonden: 7 mio. kr.
- SOSU-elevområdet: 20 mio. kr.
- Grunduddannelses-området: 12 mio. kr.

Forslag til mulige finansieringskilder til disse tre udfordringer fremgår af bilag 2.

De to resterende strukturelle ubalancer vedr. tomgangsleje til ældreboliger og Sundheds- og Omsorgsudvalgets bidrag til merudgifter til den aktivitetsbestemte medfinansiering af sundhedsvæsenet er håndteret på udvalgets 1. behandling af budget 2012.

1. Barselsfonden: 7. mio. kr. i 2012

Barselsfonden er en fælleskommunal ordning administreret af Økonomiforvaltningen, som refunderer udgifter i forbindelse med

Økonomistaben

Sjællandsgade 40 G, st,
108
2200 København N

Telefon
3530 3555

Mobil
2569 9979

E-mail
Z39A@suf.kk.dk

www.kk.dk

vikardækning under de ansattes barsels- og adoptionsorlov. Der har siden fondens etablering været en stigning i udbetalingerne til forvaltningerne, hvilket bl.a. afspejler en forlængelse af fraværperioderne samt en stigning i antallet af fædre på barsel – hvor sidstnævnte ligger i forlængelse af kommunens målsætning om, at fædre skal holde mere barsel. Derudover er der sket en stigning i antallet af ansøgninger, som følge af at institutionerne er blevet bedre til at gøre brug af ordningen til at dække deres barselsudgifter. Denne stigning vedrører andre forvaltninger end SUF, mens barselsudgifter i SUF har været stabile de sidste par år.

Der er både oparbejdet en gammel gæld til Barselsfonden pga. underskuddet de sidste par år, ligesom de fremadrettede udgifter til Barselsfonden vil lægge på et permanent højere niveau.

Pt. forventes den gamle gæld – for SOUs vedkommende er det på ca. 18 mio. kr. der skal afdrages over 3 år– finansieret i forbindelse med overførselssagen.

Det varige højere bidrag fra Sundheds- og Omsorgsudvalget til Barselsfonden forventes i 2012 at være på minimum 7 mio. kr. Beløbet forventes at stige i 2013, men det eksakte beløb for 2013 er endnu ukendt.

Tidligere var beløbet for 2012 højere, men det forventes at blive nedbragt til minimum 7 mio. kr. Faldet skyldes flere forslag til nye tiltag, herunder:

- Ændringer i Barselsfondens refusioner, således at Barselsfonden maksimalt dækker den barslendes løn og ikke en evt. højere vikardækning
- Gevinsten fra faldende kommunale udgifter til arbejdsskader kan anvendes til at bidrage til ny finansiering til Barselsfonden.

Dermed skal Sundheds- og Omsorgsudvalget via interne omstillinger (som foreslået i bilag 2) tilvejebringe 7 mio. kr. til finansiering af udvalgets merudgift til Barselsfonden i budget 2012, jf. nedenstående tabel.

	<i>Budget 2012 Mio. kr.</i>
SOU's bidrag til Barselsfonden jf. Indkaldelsescirculære	-22
"Gammel gæld" forventes håndteret med overførselssagen	6
Forventes håndteret med indførelse af loft over barselsrefusion og mindre udgifter til arbejdsskader	9
Forventes håndteret med intern omstilling	-7

2. SOSU-elevområdet: 20 mio. kr. i 2012

Antallet af SOSU-elever, som Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har i praktik, er steget fra 730 elever i 2007 til 1.378 elever i 2010. En stigning på ca. 90 pct. Det medfører øgede lønudgifter for Sundheds- og Omsorgsforvaltningen resulterende i et forventet merforbrug på 20 mio. kr. fra 2012 og frem.

Baggrund

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen er forpligtet til at optage de mange elever på kommunens vegne af følgende årsager:

- Kommunernes samlede dimensionering i Region Hovedstaden er godkendt af Undervisningsministeriet, der ifølge Erhvervsuddannelsesloven har bemyndigelse til at fastsætte de enkelte kommuners dimensionering.
- KL har gennem Trepartsaftalen forpligtet kommunerne til ikke alene at fastholde, men også udvide 2007 dimensioneringen.
- KL har via praktikpladsaftalen med regeringen accepteret yderligere meroptag som ”betaling” for forhøjede præmier og bonus i løbet af elevernes uddannelsesforløb. Ordningen lægger pres på kommunerne, fordi udbetalingerne er afhængige af kommunernes kollektive målopfyldelse.

Modsat tidligere har SUF på Københavns Kommunes vegne lykkedes med at opfylde den meget høje dimensionering i 2010 og 2011 godt hjulpet på vej af den økonomiske lavkonjunktur, som har øget tilstrømningen til sosu-uddannelserne.

At SUF sørger for, at Københavns Kommune lever op til kommunens dimensioneringsforpligtelse på SOSU-området er godt for kommunens økonomi. For det første fordi det skaber indtægter til kommunen i form af præmier og bonusser, og for det andet fordi Københavns Kommune dermed yder sit bidrag til kommunernes samlede forpligtelser på erhvervsuddannelsesområdet, hvilket markant reducerer risikoen for at kommunerne skal betale ”strafafgift” til staten for manglende overholdelse af dimensioneringen.

Men opfyldelsen af dimensioneringen giver omvendt store udfordringer for Sundheds- og Omsorgsudvalgets elevlønsudgifter. SUF skal således afholde lønudgifterne til de mange nye elever. Det resulterede i et merforbrug på området i 2010 på 4,6 mio. kr. selv efter tilførslen af 10 mio. kr. ekstra i overførselssagen 2010.

I 2011 forventes et merforbrug på 18 mio. kr.

SUF fremlagde på udvalgets budgetseminar og til 1. behandlingen af Sundheds- og Omsorgsudvalgets budgetforslag et estimat på 15 mio. kr. i merforbrug i 2012 givet forvaltningen beholder samtlige sine

indtægter fra Arbejdsgivernes Elevrefusion(AER) i praktikpladsaftale 3. Med BR beslutning af 10. marts 2011 vedr. ekstra praktikpladser i Københavns Kommune i 2011 indgår en del af SOUs indtægter fra praktikpladsaftale 3 i finansieringen af de øvrige forvaltningers praktikpladser. SOU skal derfor aflevere 13,8 mio. kr. i 2012.

Samtidig har SUF via KL fået bekræftet fra, at forvaltningen fortsat modtager bonus og præmie fra AER for uddannelsesaftaler for sosu-assistenter, svarende til en indtægt på 5 mio. kr. i 2012 jf. nedenstående tabel.

	<i>Budget 2012 Mio. kr.</i>
Estimat af Strukturelle ubalance til SOSU-elevlønninger til 1. behandling af SOU budgetforslag	-15
Fortsat mulighed for at modtage bonus og præmie for uddannelsesaftaler for sosu-assistenter	5
Bevillingsmæssige ændringer som følge af BR beslutning 10. marts 2011	-13,8
Nyt estimat af Strukturelle ubalance til SOSU-elevlønninger til 2. behandling af SOU budgetforslag	-24
Administrative tiltag indenfor SOUs ramme	4
Forventes håndteret med intern omstilling	-20

For at nedbringe ubalancen på 24 mio. kr. i 2012 vil SUF iværksætte yderligere administrative tiltag for at reducere elevlønsudgifterne og forbedre inddrivelsen af refusion. Dette forventes at reducere merudgifterne med 2 mio. kr. i 2011 stigende til 4 mio. kr. årligt fra 2012 og frem.

Forudsat at den forventede besparelse som følge af bortfald af kommunens egen vokselevlønspulje medio 2010 realiseres, skal Sundheds- og Omsorgsudvalget dermed via interne omstillinger (som foreslået i bilag 2) tilvejebringe 20 mio. kr. til finansiering af udvalgets strukturelle ubalance til SOSU-elevlønninger i budget 2012.

3. Grunduddannelses-området: 12 mio. kr. i 2012

Udover ovennævnte lønninger til SOSU-elever er kommunen også forpligtet til at bidrage til at uddanne eleverne. Ikke bare SOSU-elever men også studerende inden for sygeplejerske-, ergo- og fysioterapeutuddannelsen.

SOSU-uddannelserne

Kommunens uddannelsesforpligtelser i forhold til SOSU-hjælper- og assistentuddannelserne er reguleret nærmere i bekendtgørelse nr. 1514 af 15/12/2010, hvor det i § 75 fremgår, at praktikvirksomheden skal

gennemføre praktikuddannelsen således, at den sammen med skoleundervisningen fører til, at eleven kan nå uddannelsens mål.

Ovennævnte indebærer, at praktikstedet (og dermed kommunen) konkret skal sikre,

- at eleven tilbydes et uddannelsesforløb, hvor denne får mulighed for at tilegne sig de i uddannelsen fastsatte kompetencer
- at eleven får en praktikvejleder, der er kvalificeret til at vejlede
- at eleven introduceres til praktikstedet og sit uddannelsesforløb
- at skole og arbejdsgiver sammen med eleven udarbejder dennes individuelle uddannelsesplan
- at der afholdes forventningssamtale med eleven ved hver praktikstart
- at eleven løbende modtager vejledning og drøfter sine læringsaftaler med praktikvejleder om hvordan det går med uddannelsesforløbet
- at praktikstedet to gange skriftligt vurderer, hvordan det går med elevens uddannelsesforløb i prøvetiden
- at praktikstedet, ved afslutningen af hvert enkelt praktikforløb, skal udarbejde en skriftlig praktikerklæring.
- at eleven skal tilbydes et nyt praktiksted, hvis situationen tilsiger dette

Samlet set er den ufinansierede udgift til Mobile studieunits, der understøtter elever/studerende og de mange praktikvejledere/kliniske vejledere i varetagelsen af uddannelsesopgaven, på 5,1 mio. kr. årligt.

Sygeplejerskeuddannelsen

Sygeplejerskeuddannelsen er reguleret af Lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser 31/03/08, Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i sygepleje (BEK. nr. 29/01/2008) og Studieordningen for uddannelse til professionsbachelor i sygepleje, bilag 2 i Bekendtgørelsen.

Kommunens kliniske undervisningssteder har en række forpligtelser ifølge regler på området:

Ifølge studieordningen fremgår følgende:

- For at et klinisk undervisningssted kan godkendes, skal der udarbejdes et skriftligt grundlag for godkendelsesvurderingen.
- Der skal tilknyttes kliniske vejledere, der er sygeplejersker og som har pædagogiske kvalifikationer svarende til 1/6 diplomuddannelse eller 9 ECTS-point.

Ifølge kapitel 5 i studieordningen skal praktikstedet:

- i samarbejde med sygeplejeskolen og den studerende, udarbejde en individuel studieplan¹ for den studerende.
- sikre, at den studerende gennemgår planlagte og målrettede undervisnings- og vejledningsforløb
- sikre, at der foreligger en redegørelse for, hvordan de studerendes evalueringer af den kliniske undervisning indgår i en fortsat kvalitetsudvikling.

Der skal etableres et formaliseret samarbejde mellem praktikstedet og sygeplejeskolen som sikrer sammenhæng mellem den teoretiske og kliniske undervisning samt den studerendes tilegnelse af kompetencer i den kliniske undervisning.

Samlet set er den ufinansierede udgift til klinisk vejledning på 5 mio. kr. årligt.

Ergo- og fysioterapeut-uddannelser

De to uddannelser er reguleret af Lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser 31/03/08. Kravene til praktikpladserne er desuden beskrevet i bekendtgørelser (BEK nr. 832 af 13/08/2008 og BEK nr. 831 af 13/08/2008) samt studieordninger.

Kravene til praktikstederne (herunder Københavns Kommunes) er meget skrappe og præciseres i kontrakter, der indgås mellem praktikpladsudbyderen (SUF) og undervisningsstedet (Metropol). Kontrakterne omhandler økonomi, antal studerende som det enkelte praktiksted forpligter sig til at uddanne pr. år, samt hvilke dele af den kliniske uddannelse uddannelsesforpligtigelsen omfatter.

SUF er kontraktligt forpligtet på 544 praktikantuger på ergoterapeutuddannelsen og 624 praktikantuger på fysioterapeutuddannelsen.

Staten yder via uddannelsesstederne refusion til kommunerne til en del af udgifterne til praktikundervisningen af ergo- og fysioterapeutstuderende. Disse refusioner fra Metropol til praktikopgaven i SUF dækker dog ikke den samlede uddannelsesopgave. Taksterne ligger imidlertid fast, da de er fastlagt af

---

¹ En individuel studieplan omfatter aftaler om den studerendes fremmøde, tidspunkter for undervisningen og vejledning, undervisningens indhold og form, studieaktiviteter, herunder aflevering af og tilbagemelding på opgaver o. lign., samt tidspunkter for evaluering og bedømmelse.

staten.

SUF arbejder løbende på at reducere omkostningsniveauet på dette område, men omkostningsniveauet presses dog opad, fordi der på alle professionsbacheloruddannelser på sundhedsområdet (herunder ergo- og fysioterapeutuddannelserne) er indført et tværfagligt modul 5. SUF har ikke modtaget ekstra ressourcer til implementering og drift af dette modul.

Samlet set er den ufinansierede udgift på området på 1,9 mio. kr. årligt.

Kommunens organisering af opgaveløsningen

Københavns Kommune har organiseret uddannelsesopgaven lokalt med én Mobil studieunit i hvert lokalområde og én bydækkende konsulent i Center for Organisation.

Studieunit arbejder direkte sammen med de kliniske vejledere og praktik- og uddannelsesvejlederne på driftsenhederne (plejehjem, træningscentre, Ryg- og Genoptræningscentret mv.) om den enkelte elev/studerende og grupper af elever/studerende (f.eks. ved at arrangere fælles introduktion og evaluering), ligesom studieunit coacher, støtter og vejleder vejlederne på praktikstederne og øger kvaliteten og effektiviteten i praktikuddannelsen og den kliniske vejledning gennem metodeudvikling m.m.

Organiseringen indebærer, at Mobile studieunit løbende støtter elever/studerende og de mange praktikvejledere/kliniske vejledere i varetagelsen af uddannelsesopgaven. Dette gøres på den mest omkostningseffektive måde og således, at kvaliteten af den samlede uddannelsesforpligtigelse samt den enkelte elevs/studerendes uddannelsesforløb maksimeres.

Organiseringen sigter på at udnytte de lokale ressourcer optimalt, samtidig med, at der på tværs af lokalområderne sker faglig udvikling af uddannelserne. De Mobile studieunit er med til at brande Københavns Kommune som en kommune, der arbejder med at professionalisere grunduddannelsesopgaven samt prioriterer uddannelse og høj faglighed hos nye medarbejdere.

Økonomien på grunduddannelsesområdet

Der er i alt afsat 18,4 mio. kr. til grunduddannelsesområdet i budget 2011. Heraf er kun de 6,4 mio. kr. varige driftsmidler til Mobile studieunits finansieret via særskilte BR-bevillinger.

	Budget 2011	Varige BR-bevillinger fra 2011 og frem	Finansieret af efteruddannelsesmidler i 2011
Mobile studieunits	11,5	6,4	5,1
Klinisk vejledning	5,0	0	5
Ergo- og fys.-uddannelsen	1,9	0	1,9
I alt	18,4	6,4	12,0

De resterende 5,1 mio. kr. til Mobile studieunits, 5 mio. kr. til klinisk vejledning samt 1,9 mio. kr. til ergo- og fysioterapeutuddannelsen finansieres i 2011 via tilsvarende reduktioner af SUFs efteruddannelsesbudget, som ellers ville have været anvendt til at efteruddanne og løfte kompetencerne hos det faste plejepersonale i forvaltningen.

Udover disse beløb kommer ressourcer til praktikvejledere, som skal findes i den daglige drift på den enkelte institution uden budgetkompensation til frikøb af praktikvejlederne. De eksakte ressourcer der anvendes til frikøb af praktikvejledere på institutionerne, er ikke opgjort, og indgår ikke i opgørelsen over ubalancen på grunduddannelsesområdet.

Herudover er de centralt placerede ressourcer til varetagelsen af myndighedsfunktionerne på grunduddannelsesområdet, herunder praktikpladsfordeling og ansættelsesopgaver, ikke taget med i beregningen af ubalancen.

Fremtidigt finansieringsbehov

Forvaltningen vurderer, at det nuværende budgetniveau på grunduddannelsesområdet, som i øvrigt er reduceret i forhold til budget 2010, er en bæredygtig model for at kunne efterleve minimumslovkraevne på grunduddannelsesområdet.

Det er også vurderingen, at den nuværende finansiering af de 12 mio. kr. via modgående reduktioner i efteruddannelsesmidlerne er uholdbar, idet det dermed ikke er muligt at efteruddanne og kompetenceløfte den store og stabile gruppe af fastansatte plejepersonale. Pt. går disse efteruddannelsesmidler til at efterleve lovens krav om uddannelse af SOSUer, sygeplejersker samt ergo-/fysioterapeuter – hvoraf hovedparten efter endt uddannelse i SUF finder beskæftigelse i andre kommuner, idet Københavns Kommune ikke selv har behov for de mange nyuddannede.

Den strukturelle ubalance på uddannelsesopgaven kan primært

henføres til SUFs overtagelse af den samlede grunduddannelsesopgave på sundhedsområdet i forbindelse med strukturreformen. SUF overtog 1. januar 2007 opgaven fra BUF, men der fulgte ikke tilstrækkelig finansiering med til løsning af opgaven.

SUF har siden 1. januar 2007 arbejdet på, at finde løsninger til professionel opgaveløsning på det samlede grunduddannelsesområde med fokus på kvalitet og effektivitet. Det har imidlertid ikke været muligt at løse den strukturelle ubalance på området.